

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 162

van **JEAN-JACQUES DE GUCHT**

datum: 1 december 2014

aan **JO VANDEURZEN**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Initiatieven jeugdzorg - Social impact bonds

Preventieve maatregelen ten aanzien van maatschappelijke, sociale problemen zoals jeugddelinquentie, jeugdwerkloosheid en drugshulp vragen om een aanpak die gekenmerkt wordt door expertise. De overheid subsidieert momenteel verscheidene organisaties en initiatieven die zich engageren om aan preventie te doen. Door budgettaire oefeningen die de overheid op alle domeinen moet maken, is het niet wenselijk dat deze expertise verloren gaat door een gebrek aan financiële middelen. Meer dan ooit is het zaak om - naast subsidies - op zoek te gaan naar een private financiering. Door het gebruik van social impact bonds (SIB) kan de overheid fors besparen, omdat ze enkel betaalt indien de vooropgestelde doelen behaald zijn, het "pay for success"-principe.

Social impact bonds bieden voor deze initiatieven een duurzame oplossing. Bij deze sociale investeringen wordt een contract afgesloten tussen verschillende partners. SIB's zijn er om de sociale positie van de burgers/doelgroep te verbeteren en te versterken. De uitvoerders zijn organisaties met expertise in het betrokken sociale aspect, bijvoorbeeld de preventie van het gebruik van drugs en alcohol. Daarnaast zijn er de intermediair en de investeerders; de intermediair bewaakt de goede vooruitgang en financiert de uitvoeringskosten. De investeerder geeft aan de intermediair de financiële middelen, de intermediair bezorgt ze terug indien aan de vooropgestelde doelen voldaan wordt (pay for success-principe). De laatste betrokkene is de overheid die investeert in innovatieve preventieprogramma's en zij betaalt een deel van de bespaarde kost terug indien aan de vooropgestelde doelen voldaan werd.

Kortom, bij social impact bonds investeert de private sector in resultaatgerichte programma's. Wanneer het vooropgestelde resultaat behaald wordt, krijgt de investeerder een deel van de uitgespaarde kost van de overheid. Er zijn al enkele SIB's in werking in het buitenland, projecten die hun succes bewezen hebben.

1. Overweegt de minister een overleg met de minister van Werk en de minister van Financiën om te onderzoeken op welke manier social impact bonds voor jeugddelinquentie, -werkloosheid, drugs- en alcoholpreventie gerealiseerd kunnen worden voor verscheidene welzijnsorganisaties die zich specialiseren in preventie?
2. Overweegt de minister om, na overleg, een proeftproject op te starten en hierover halfjaarlijks te rapporteren?

ANTWOORD

op vraag nr. 162 van 1 december 2014

van **JEAN-JACQUES DE GUCHT**

1. Het principe van social impact bonds is ons niet onbekend. Het systeem werd op de haalbaarheid reeds geanalyseerd. Twee redenen hebben ertoe geleid dat we moeten concluderen dat het niet evident is om ermee aan de slag gegaan zijn. Dit betekent natuurlijk niet dat we binnen de jeugdhulp geen aandacht besteden aan het introduceren van evidentie inzake wat werkt. Aan de social impact bonds zijn desalniettemin een aantal specifieke randvoorwaarden verbonden.

Ten eerste is het helemaal niet evident om in de (jeugd-) hulpverlening resultaten en succes eenduidig te definiëren, hetgeen nochtans een noodzakelijke voorwaarde is om met social impact bonds te werken. Onder meer, is dat omdat succes in een hulpverleningsrelatie vaak voorwerp is van een complex proces met meervoudige factoren, waarin ook het perspectief van de betrokken hulpverleners (of desgevallend jeugdrechters) speelt. Verder blijkt uit verschillende (inter-)nationale effectiviteits- en efficiëntieonderzoeken, dat het quasi onmogelijk is om resultaten ondubbelzinnig te verbinden aan een interventie vanuit de hulpverlening, al dan niet preventief. Het blijkt bijzonder moeilijk om verandering, resultaten en succes objectief te meten, wanneer het over hulpverlening gaat. Het is dan ook geen toeval dat social impact bonds in het buitenland vooral ingezet worden in domeinen waar de succesratio's meer eenduidig vastgesteld kunnen worden. We verwijzen bijvoorbeeld naar tewerkstellingsprogramma's voor langdurig werklozen, of programma's ter voorkoming van recidive, waar de resultaten binair vastgesteld kunnen worden: respectievelijk de persoon heeft al dan niet werk gevonden, en hij recidiveert al dan niet.

Ten tweede is het realiseren van effectieve terugverdieneffecten momenteel een eerder theoretische mogelijkheid. Initiatieven die gericht zijn op de preventie van meer intensieve hulpverlening, of die de uitstroom versnellen, creëren niet meteen een overcapaciteit binnen het reguliere aanbod- waardoor er overheidsmiddelen zouden kunnen vrijkomen. Gelet op de hoge bezettingsgraad van het huidige aanbod. Concreet kunnen we op deze manier op korte of middellange termijn door de inzet en resultaten van bepaalde programma's geen budget vrijmaken, dat verder kan ingezet worden voor het overheidsengagement bij social impact bonds. Het is hierdoor bijgevolg niet evident om het principe van social impact bonds in een begrotingscyclus te integreren.

2. Gelet op het bovenstaande bekijken we in welke concrete praktijken aan de noodzakelijke randvoorwaarden kan voldaan zijn voor een mogelijk proefproject in de jeugdhulp.